

Boyhood-elokuvan herättämiä ajatuksia

Yhdistyksen vuodelle 2014 valitsema teema on ollut Miehen mieli, joka osoittautui innostavaksi ja kiinnostavaksi aiheeksi. Hallituksen jäsenet kokosivat tuttuun tapaan verkkosivuille jäsenistön käyttöön teemaan liittyvää aineistoa tieteen, taiteen ja ammattikäytäntöjen kentältä. Yhteiseksi kiinnostuksen kohteeksi nousi pojan kasvutarinaa kuvaava R.Linklaterin palkittu elokuva Boyhood, joka ilmestyi sopivasti teemavuoden syksyllä.

Elokuva on toteutettu 12 vuoden aikana samojen pääosanäyttelijöiden kanssa, jotka kasvavat ja ikääntyvät aidosti vuosien myötä. Elämä itsessään tarjoaa draamankaaren, elokuvaan ei ole sijoitettu suuria traagisia käänteitä tai kriisejä. Näin se poikkeaa useimmista tarjolla olevista elokuvista ja luo autenttisen vaikutelman, vaikka on todellisuudessa näytelty eikä dokumentaarinen.

Mason- poika on Boyhoodin keskushenkilö, joka kasvaa elokuvan aikana viisivuotiaasta pikkupojasta 18-vuotiaaksi opiskelijaksi. Masonille luonteenomainen pohtiva ja rauhallinen ote asioihin ja ihmisiin säilyi läpi elokuvan. Meidän aikuisten katsojien tuntui olevan helpompi eläytyä hänen osaansa kuin vanhempia ja muita aikuisia esittäneisiin näyttelijöihin.

Elokuvan aikuisten elämää sävytti yrittäminen ja pärjääminen, jopa omien lastensa silmissä päteminen. Kaikki aikuiset Masonin ympärillä tarjosivat omaa selviämistästrategiaansa malliksi lapsille: opiskelua, alkoholia, uskontoa, konservatiivista hiusmallia, vastuuta tai sitten vapautta. Masonilla sen sijaan ei tuntunut olevan kiirettä kiinnittyä mihinkään näistä, hänestä tuli tarkkailija, elämän kuvaaja kameran linssin läpi. Hän näytti selviävän jopa nöyryyttämisestä, alistamisesta ja väkivallan kokemuksista etäistämällä itsensä.

Toistuvien paikkakunnan vaihdosten vaikutus lapsiin kosketti meitä katsojia. Lasten tuli kerta toisensa jälkeen sopeutua uuteen kouluun ja uuteen kaveripiiriin. Samoin äidin vaihtuvat kumppanit toivat kukin tullessaan uudenlaisen perhekulttuurin, jossa lasten ja aikuisten roolit saattoivat keikahtaa täysin uuteen asentoon. Aikuisilla ei näyttänyt olevan aikaa asettua lasten asemaan ja suojella heitä näiltä jatkuvilta muutoksilta, pärjääminen elämässä vei heidän huomionsa ja energiansa. Masonin äiti asetti itselleen kovia tavoitteita ja ponnisteli lujasti opiskelunsa, työnsä ja ihmissuhteidensa keskellä. Viikonloppu-isä halusi tarjota lapsilleen elämyksiä ja täytti yhteiset päivät touhulla ja puheella - hyvää tarkoittaen, mutta lastensa tarpeet usein ohittaen. Koskettava kohtaaminen elokuvassa on Masonin ja isän keskustelu autosta, jonka isä oli myynyt muistamatta tai huomioimatta sitä, että oli luvannut sen Masonille. Tämä oli yksi niitä harvoja kohtauksia elokuvassa, jossa Masonin pettymys aikuisiin tuli avoimesti esiin.

Masonin kasvaessa aikuiseksi ja irrottautuessa kotoa äiti pysähtyy arvioimaan omaa elämäänsä: ”Tässäkö tämä elämä nyt oli?” Suruun sisältyy myös onnea siitä, että lapset pärjäävät, elämänmittainen ponnistelu ei ole mennyt hukkaan. Isä on löytänyt oman onnen uudesta perheestään.

Elokuva ei rakenna Masonille valmista polkua, vaan tarjoaa läksiäisiksi kuvaa erämaasta, jossa on tilaa valita tiensä. Elokuvan päätöskohtaaminen on kuvattu erämaaluonnossa, mahtavien kallioiden keskellä. Oman tilan ja elämän haltuunoton mallin Masonille tarjoavat siellä opiskelutoverit, eivät enää vanhemmat. Elokuvan ohjaaja Richard Linklater antaa taitavasti katsojille mahdollisuuden itse kuvitella Masonin tulevaisuus.

Keskustelusta 29.10.2014 koonnut Leena Korppoo